

Datum

2024-06-24

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-716

Yttrande

Till

Socialdepartementet

Remiss Socialdepartementet - En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022 (SOU 2024:26)

S2024/00752

Sammanfattning

En särskild utredare har analyserat om den ekonomiska tryggheten för individer har ökat till följd av beslutade lagändringar, analyserat hur förändringarna i sjukförsäkringens regelverk har påverkat individernas möjligheter till medicinsk och arbetslivsinriktad rehabilitering, analyserat hur förändringarna i sjukförsäkringens regelverk har påverkat dels sjukskrivna personers återgång i arbete, dels arbetsmarknadsutbudet genom inflödet och varaktigheten i sjukpenningen och sjuk- och aktivitetsersättningen och slutligen beräknat försäkringskostnaderna av de genomförda lagändringarna.

Utredningen lämnar ett antal förslag på regeländringar samt förslag att utreda behov av nya reformer. Nedan lämnar kommunstyrelsens arbetsutskott synpunkter på förslagen.

Yttrande

Utredningens förslag 9.1:

Undantaget övervägande skäl ska tas bort som grund för beviljande av sjukpenning efter dag 180 i rehabiliteringskedjan.

Yttrande:

Malmö stad avstyrker förslaget med motivering att återgång till tidigare regelverk kan innebära krav på omställning för individer som med lite längre tid på sig skulle kunna återgå i ordinarie arbete. Inte minst är detta negativt ur kompetensförsörjningsperspektiv. Malmö stad anser även att förslaget medför en risk för att fler kommer vara i behov av att ansöka om ekonomiskt bistånd och att stadens kostnader därmed skulle öka.

Utredningens förslag 9.2:

Utredningen föreslår en återgång till den lydelse av begreppet särskilda skäl som gällde före den 15 mars 2021 vid bedömningen av arbetsförmåga efter dag 180 i rehabiliteringskedjan. Det ska inte vara möjligt att tillämpa särskilda skäl efter dag 365 i rehabiliteringskedjan.

Yttrande:

Malmö stad avstyrker förslaget med motivering att återgång till tidigare regelverk kan innebära krav på omställning för individer som med lite längre tid på sig skulle kunna återgå i ordinarie arbete. Inte minst är detta negativt ur kompetensförsörjningsperspektiv. Malmö stad anser även att förslaget medför en risk för att fler kommer vara i behov av att ansöka om ekonomiskt bistånd och att stadens kostnader därmed skulle öka.

Utredningens förslag 9.3:

Vid bedömningen av den försäkrades rätt till sjukpenning efter dag 180 i rehabiliteringskedjan ska det endast beaktas om den försäkrade har förmåga att försörja sig själv genom förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Det ska inte längre anges om förvärvsarbetet ingår i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Detsamma ska gälla vid bedömningen av rätt till sjukpenning i särskilda fall.

Yttrande:

Malmö stad avstyrker utredningens förslag om att Försäkringskassan vid avslagsbeslut inte längre ska ange en eller flera yrkesgrupper inom vilken den försäkrade bedöms ha arbetsförmåga. Preciseringsen av yrkesgrupp i besluten har bidragit till att förkorta tiden med försörjningsstöd för de personer som efter avslag på sjukpenning haft behov av ekonomiskt bistånd, stöd, samordning och insatser.

Utredningens förslag 9.4:

Vid bedömning av nedsättning av arbetsförmågan och dess omfattning ska arbetstiden minskas varje dag i motsvarande grad som nedsättningen avser. Arbetstiden får dock förläggas på ett annat sätt, om det är medicinskt motiverat och det syftar till att ta tillvara den arbetsförmåga som den försäkrade har.

Yttrande:

Malmö stad avstyrker förslaget då förläggning av arbetstid är en viktig arbetsmiljöfaktor och mot bakgrund att möjligheten till ojämn förläggning av arbetstiden idag används på ett bra sätt vid partiell sjukskrivning.

Utredningens förslag 9.5:

Bestämmelserna om behovsanställda i sjukpenningförsäkringen tas bort.

Yttrande:

Malmö stad bedömer att nuvarande bestämmelse fyller en viktig funktion då insteg på arbetsmarknaden även genom behovsanställningar ger den enskilde ett visst sjukförsäkringsskydd och därmed ökar den ekonomiska grundtryggheten. Då bestämmelsen innehåller många tolkningsutrymmen anser Malmö stad att tillämpningen av reformen bör ses över, men att detta kan ske utan att reformen tas bort.

Utredningens förslag 9.6:

De särskilda äldrereglerna i sjukpenningförsäkringen tas bort.

Yttrande:

Malmö stad avstyrker förslaget att ta bort de särskilda äldrereglerna inom sjukpenningen med hänvisning till att möjligheten för dessa medarbetare att kvarstå i ordinarie arbete, som nuvarande regler medger, väger tyngre än det som talar för omställning. Malmö stad bedömer även att det är troligt att förslaget kommer innebära att fler personer och hushåll kommer ha behov av ekonomiskt bistånd.

Utredningens förslag 9.7:

Bestämmelserna som avser sjukersättning för äldre bör behållas. Utvecklingen av antalet nybeviljanden samt hur regelverket används och efterlevs bör följas noggrant framöver.

Yttrande:

Malmö stad tillstyrker förslaget att behålla bestämmelserna avseende sjukersättning för äldre då utredningen visar att mycket tyder på att de tidigare reglerna för rätt till sjukersättning var alltför strikta.

Utredningens förslag 9.8:

En harmonisering av arbetsmarknadsbegreppen inom systemen för sjukpenning respektive sjuk och aktivitetsersättning bör utredas närmare.

Yttrande:

Malmö stad tillstyrker att en harmonisering av arbetsmarknadsbegreppen inom systemen för sjukpenning respektive sjuk- och aktivitetsersättning utreds närmare då nuvarande regelverk för sjukpenning respektive sjukersättning innebär att individer kan kvarstå i långa sjukskrivningar trots att arbetsförmågan kan bedömas vara stadigvarande nedsatt och rehabiliteringsmöjligheterna uttömda i normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden.

Utredningens förslag 9.10:

Arbetsgivarnas drivkrafter bör ses över vad avser att dels erbjuda arbetsplatsinriktad respektive arbetslivsinriktad rehabilitering, dels motverka långtidssjukfrånvaro.

Yttrande:

Malmö stad ställer sig positiv till att se över arbetsgivares drivkrafter vad avser dels att erbjuda arbetsplatsinriktad respektive arbetslivsinriktad rehabilitering, dels att motverka långtidssjukfrånvaro. Emellertid förordar Malmö stad att man, vid en översyn, tar hänsyn till de drivkrafter som redan finns, inte minst ur kompetensförsörjningssynpunkt.

Utredningens förslag 9.11:

Det bör utredas hur incitamentsstrukturen kan stärkas för hälso- och sjukvården i sjukskrivningsprocessen.

Yttrande:

Malmö stad bedömer det vara en rimlig ordning att man innan genomförande av övriga förslag, utreder hur incitamentsstrukturen kan stärkas för hälso- och sjukvården i sjukskrivningsprocessen.

Utredningens förslag 9.12:

En bortre tidsgräns för rätten att uppbära sjukpenning bör återinföras. En utredning bör titta närmare på vad en maximal tid som sjukskriven bör vara samt hur en tidsgräns bör vara utformad. Erfarenheter av implementering och administration av den tidsgräns som fanns mellan 2008 och 2016 bör vara vägledande.

Yttrande:

Om en utredning skulle få i uppdrag att utreda en bortre tidsgräns bedömer Malmö stad det som nödvändigt att utredningen och analysen även omfattar vilka vidare konsekvenser, sociala och ekonomiska, införandet av en bortre gräns skulle medföra. Malmö stads bedömning är att en bortre tidsgräns driver kostnaderna för försörjningsstöd och medför sociala negativa konsekvenser och avstyrker att en sådan återinförs.

Utredningens förslag 10.9**Yttrande:**

Malmö stad anser inte att det i utredningen finns underlag som styrker utredningens bedömning om att kommunerna inte kommer påverkas av de förslag som lämnas. Malmö stad är kritisk till hur påverkan på ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen utretts.

Utredningens förslag 12:

Bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2025. Lagändringen ska tillämpas första gången på anspråk på förmån som avser en period som inleds efter den 31 december 2024

Yttrande:

Malmö stad avstår från att bedöma förslaget om ikraftträdande.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Pamela Lindqvist

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.